

Brazílie, Sao Paulo

Svatý Mikuláš na Česko-brazilské kulturní unii

Klára Bachurková

Šestáho prosince se v sídle Česko-brazilské kulturní unie slavil tradiční svátek svatého Mikuláše. Na začátek oslavy jsem pro děti připravila několik výtvarných a kreativních aktivit. Každé dítě si například mohlo vytvořit sněhuláka, vánoční stromeček nebo masku andílka. Tvoření děti velmi bavilo a popustily při něm uzdu své fantazii: jeden sněhulák měl na konci pohyblivý klobouk, jiný kabelku plnou překvapení.

Po vystoupení hudební skupiny Pramen zazvonil zvoneček a ze schodů začal scházet svatý Mikuláš, anděl a čert. Děti se v mžiku zklidnily a ty nejmenší rychle vyhledaly náruč svých rodičů. Jako první odvážlivkyně šla Mikulášovi česky zazpívat Terežka Černá, poté se osmělily i ostatní děti. Vše probíhalo v naprostém klidu až do chvíle, kdy malý Gabriel uznal, že letos nebyl zrovna hodný, a vlezl čertovi přímo do pytle, což rozhodilo i samotného pekelníka.

Svátek svatého Mikuláše na Unii se velmi vydařil. Děti si odnesly nejen balíček s cukrovím, ale také krásné vzpomínky, které si s sebou ponесou po celý život.

Předávání certifikátů na Česko-brazilské kulturní unii

Dne 13. prosince se konalo slavnostní předávání certifikátů studentům Česko-brazilské kulturní unie spojené s grilováním, vánočním vystoupením skupiny Pramen a jejího spin-offu Manda Pirão.

Studenti si s Pramenem zazpívali české vánoční koledy. Při dvojjazyčném provedení známé písně Rolničky se v publiku ocitla i opička, což všechny přítomné velmi potěšilo.

Ceremoniálu se kromě učitelky českého jazyka účastnil předseda spolku Jorge Novotny, koordinátorka výuky Nora Machalous a generální konzul České republiky Richard Krpač. Letos certifikát získalo 49 studentů.

Vzhledem k tomu, že během celého týdne panovaly silné bouřky s nárazovým větrem a docházelo k výpadkům elektřiny, ne všem se bohužel podařilo dostavit. I přesto se celá akce velmi vydařila.

USA, Chicago

Prosinec a ohlédnutí za listopadem v České škole TGM

Kristýna Horáčková

Poslední vyučování roku 2025 se v naší škole konalo v sobotu 6. prosince. Děti se ve svých třídách věnovaly nejrůznějším předvánočním aktivitám – někde se peklo cukroví, jinde se vyráběla vánoční přání, ale všude se alespoň letmo připomněly básničky nebo písničky. Kolem poledne totiž školu začala obcházet skupinka ochotných maminek v rolích Mikuláše, andělů a čerta. Stavily se v každé třídě a obdarovaly děti knižními dárky, sladkostmi i bramborami. O mikulášskou nadílku nepřišli ani prvňáčci, kteří školu navštěvují v sobotu odpoledne. Pro ně, jejich sourozence a kamarády jsme přichystali celou mikulášskou besídku. Do kostýmů Mikuláše a čerta se tentokrát oblékli pánové –

přátelé školy. Role anděla se ujala naše studentka Klárka, která TGM navštěvuje již řadu let a která se zde o mikulášském nadělování učila sama jako dítě. Potěšilo nás, že se tak symbolicky uzavřela jistá etapa a že máme v našich studentech spolehlivé pokračovatele tradic. S organizací mikulášské besídky pro nejmenší nám velice ochotně pomohli rodiče dětí, kteří připravili výborné občerstvení. Školu provonělo domácí cukroví, chlebičky, ovoce, dětský punč i svažené víno pro dospělé.

Díky přívětivému počasí jsme i v listopadu mohli s dětmi strávit část vyučování venku. Do iniciativy „Učíme se venku“ se naše škola zapojila již před dvěma lety a během květnové konference českých škol v Bostonu jsme se měli šanci seznámit s metodikou mnohem důkladněji. Jsme vděční, že ji v tomto školním roce můžeme používat na nově upravené a postupně vylepšované školní zahradě.

V listopadu proběhl také další webinář pro učitele v zahraničí. Ve spolupráci se zástupci MŠMT jsme uspořádali setkání na téma Aktuality k plnění povinné školní docházky ve školním roce 2025/2026. Pan Svatopluk Pohořelý a paní Michaela Burdková nás seznámili s tím, kdy a jak přihlásit dítě do kmenové školy v ČR, zda má dítě nárok na jazykovou přípravu v českém jazyce po návratu ze zahraničí a s dalšími praktickými informacemi.

V sobotu 22. listopadu jsme měli ve škole speciální návštěvu – všechny třídy zvládl obejít osmnáctiletý Simon Klinga, vedoucí českého studentského týmu LASAR. S tím v prosinci loňského roku vyslal na oběžnou dráhu na palubě rakety SpaceX první českou studentskou družici LASARsat. Jeho povídání o vesmíru zaujalo všechny věkové kategorie.

O posledním listopadovém víkendu byla v pražském Klementinu pokřtěná kniha Zavátí. Ta je inspirovaná osudy rodin, které budují komunitu naší školy. Deset našich žáků vyzpovídalo své rodiče o jejich cestě za oceán a příběh pak vyprávěli autorům, kteří ho volně zpracovali do sbírky 29 příběhů. Tento literární počín vznikl díky Projektu Hakuna Matata pod vedením spisovatele, blogera a učitele tvůrčího psaní [Reného Nekudy](#). Kmotrami knihy byly [Šárka Vamberová](#), diplomatka, s níž naše škola v době jejího působení ve Washingtonu D. C. a Torontu úzce spolupracovala, a naše paní učitelka [Klára Moldová](#).

Německo, Srbská Lužice

Adventní české pečení a tvoření v Horní Lužici

Jiří Jonák

V posledním předvánočním týdnu jsme s našimi žáky a kurzisty participovali na rozsáhlejším projektu lužickosrbské organizace Domowina: na několik dnů do Budyšina a okolí zavítaly Eliška Oberhelová a Vladimíra Holmanová z české Společnosti přátel Lužice, aby místní příznivce češtiny seznámily s některými našimi vánočními zvyky a tradicemi.

Prvostupňové děti ze základních škol v Pančicích-Kukowě, v Chrósčicích a v Ralbicích se na návštěvu z Česka opravdu těšily (v Ralbicích si dokonce odsouhlasily účast na odpoledním kroužku češtiny, který měl mít podle školního kalendáře již vánoční pauzu) a v příslušný den se opakovaně ujišťovaly, že „ty paní“ opravdu dorazí. Dorazily a děti mohly být spokojené: dozvěděly se (resp. starší si zopakovaly), kdo a kdy v Česku nosí dárky, co o Vánocích jíme a jaké děláme cukroví. Ochutnaly vánočku a vánoční perníčky. Pak dostaly jednoduché kostýmy a rekvizity a vytvořily živý betlém. Zlatým hřebem pak vždy bylo vyrábění vánoční dekorace z jablka, hřebíčku, párátka a papírových kytiček – některé děti si pak ozdobu hrdě odnesly domů, jiné se ptaly, kdy konečně budou jablíčko moci „odstrojit“ a spořádat. V Ralbicích pak došlo i na zdobení vánočních perníčků. Čtvrtý chrósčický ročník spolu s paní učitelkou za zábavnou a podnětnou aktivitu poděkoval zpěvem vánoční lužickosrbské písničky a krásnou ručně vyráběnou papírovou hvězdou pro každého z organizátorů.

Chrósčicy 4. r.

Hotová vánoční jablíčka

Pančicy-Kukow

Chrósćicy 3. r.

Ralbicy

Zdobené perníčky

Pro dospělé kurzisty jsme nejprve museli zajistit vhodné prostory – v budyšinském Srbském domě sice mají několik kuchyněk, ty nicméně nedisponují troubami, v nichž by šlo upéct cukroví. Tento „nedostatek“ našťastí vyřešilo necelých sto metrů vzdálené nahrávací Studio B s veškerou potřebnou vybaveností. Sešlo se nás zde celkem třináct a strávili jsme tři příjemné hodiny povídáním, pečením, tvořením a pitím vánočního čaje či svařeného vína. Co se týká pečení, Eliška a Vladka přinesly jak hotové cukroví na ochutnání, tak připravené těsto. Došlo tak na výrobu vosích hnízd, medvědíh tlapek a sádelníčků a zdobení perníčků. Každý účastník obdržel „samizdatové“ vydání kuchařky vyrobené speciálně pro tuto příležitost, nicméně obě instruktorky i český učitel byli samozřejmě průběžně k dispozici, aby předváděli, pomáhali a radili. Výsledek – viz fotografie níže – lahodil zraku i chuti. A stejně jako děti měli i dospělí kurzisté možnost vytvořit si vlastní vánoční dekoraci, tentokrát z foukaných skleněných perliček z Poniklé (výroba je od roku 2020 zapsána na seznamu nemateriálního dědictví UNESCO).

Studio B při nehudbní produkci

Výsluška stála za to

Plně soustředěné kurzistky

Rovněž dospělí vypadali stráveným večerem nadšení: když jsme se loučili a přáli si hezké svátky, zazněla několikrát otázka, zda si akci za rok zopakujeme. Za sebe říkám jednoznačné ano.

PS: Druhý den mi jeden z dospělých kurzistů hrdě zaslal fotku dalších vosích hnízd, která si doma připravil již sám. 😊

Diese Maßnahme wird mitfinanziert durch Steuermittel auf der Grundlage des vom Sächsischen Landtag beschlossenen Haushalts.

Freistaat
SACHSEN

Ukrajina, online

Ohlédnutí za prosincovým webinářem: České Vánoce – zvyky a tradice

Jana Odevzdaná

V prosinci proběhl speciální tematický webinář určený pro krajany žijící na Ukrajině, kterého se zúčastnilo přes 30 zájemců. Většinu publika tvořili moji současní studenti z kurzů češtiny, pro které bylo setkání vítaným rozšířením jejich jazykové i kulturní výuky.

Cílem přednášky bylo zprostředkovat autentickou atmosféru českých svátků. Formou prezentace s fotografickým doprovodem jsme společně prošli nejnámější české tradice – od adventních zvyků a pečení cukroví až po Tři krále.

V závěrečné diskuzi se studenti aktivně dotazovali na detaily oslav v českých rodinách, což potvrdilo jejich hluboký zájem o české reálie. Velmi pozitivní ohlasy zúčastněných ukázaly, že sdílení kulturních tradic je pro krajany důležitým prvkem, který posiluje jejich motivaci ke studiu a vztah k České republice.

Rumunsko, Eibenthal

Prosinec 2025

Martin Horn

ADVENTNÍ CHOZENÍ S PANNOU MARIÍ

V Eibenthalu se dodnes udržuje krásná a jedinečná adventní tradice – chození s Pannou Marií. Každý den se malé skupinky dětí vydávají se soškou Panny Marie do jednotlivých stavení a pronášejí tam modlitby. Během adventu tak postupně navštíví všechny domácnosti a přinesou do nich pokojnou předvánoční atmosféru.

Na druhou adventní neděli děti zavítaly i k českému učiteli.

3. PROSINCE PROCHÁZELY EIBENTHALEM V PŘEDVEČER SVÁTKU SVATÉ BARBORY BARBORKY

Svatá Barbora je patronkou horníků, proto je v hornickém Eibenthalu tento svátek dodnes živý. Dívky v bílém se zahalenými obličejemi obcházejí domy a rozdávají drobné sladkosti dětem, které si to zaslouží.

MIKULÁŠSKÁ TRADICE V EIBENTHALU

5. prosince stejně jako každý rok v předvečer svátku obešli Mikuláš, anděl a čert místní domácnosti, aby zjistili, jak se děti během roku chovaly a v čem by se mohly ještě zlepšit. Samozřejmě si vyslechli i jejich básničky a písničky.

Za odměnu nechyběly balíčky plné dobrot a dárečků. A dobrá zpráva? Tentokrát čert nemusel nikoho odnést – všechny děti obstály na jedničku!

Mikulášskou obchůzku připravil český učitel společně se stážistkami.

POSVÍCENÍ V ORŠAVĚ

8. prosince se v rumunské Oršavě konalo tradiční posvícení. Po slavnostní bohoslužbě následovala společná hostina a zábava. Česká komunita slavila v přátelské atmosféře až do pozdních večerních hodin.

SETKÁNÍ EŠELNICKÝCH ČECHŮ

V sobotu 14.12. se v Ešelnici uskutečnilo **každoroční setkání místních Čechů**. Po společné bohoslužbě se všichni přesunuli do restaurace, kde byl nachystán **slavnostní oběd**. Sjelo se i mnoho **rodáků**, takže o milá setkání, vzpomínky a srdečné rozhovory nebyla nouze. Atmosféra byla opravdu **vřelá a přátelská** – přesně taková, jakou mají tato setkání mít.

VÁNOČNÍ BESÍDKA V EIBENTHALSKÉ ŠKOLE

Ve čtvrtek 18. prosince se v tělocvičně eibenthalské školy konala působivá vánoční besídka. Učitelé s dětmi nacvičili písničky, tance i veselé scénky, do programu se zapojila také stážistka Tereza.

Setkání provázela opravdu vánoční atmosféra, plná radosti, smíchu a sváteční nálady. Na závěr byly děti odměněny vánočními dárky, které jim vykouzlily úsměv na tváři.

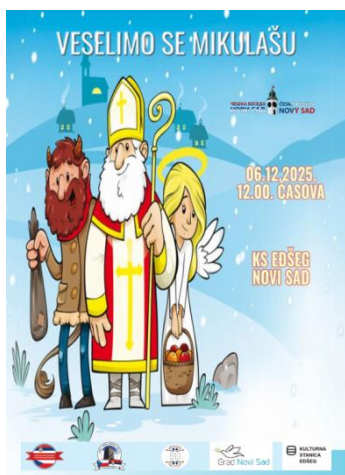
Srbsko, Kruščice, České Selo, Bela Crkva, Vršac, Gaj

Prosinec 2025

Alena Havlová

Mikuláš v Novém Sadu (6. 12. 2025)

Česká beseda Nový Sad připravila pro děti tradiční mikulášské setkání s Mikulášem, čertem a andělem. Akce se uskutečnila ve spolupráci s Českou besedou Kruščice, Českou besedou Vršac a Českou školou Banát. Pro děti byl připraven opravdu pestrý program. Společně se učily mikulášskou písničku, zdobily vánoční stromeček, soutěžily v čertovském kvízu a na závěr je potěšilo divadelní představení. Nechyběl ani tradiční okamžik, kdy si děti pro svatého Mikuláše připravily krátké vystoupení, za které byly odměněny dárkem. Češi z Nového Sadu se opět představili jako skvělí pořadatelé a spolu se všemi zúčastněnými si užili příjemnou a srdečnou předvánoční atmosféru.

Projekt Mozaika pro Český Banát v České besedě Vršac a na Základní škole Žarka Zrenjanina v Bele Crkvi (10. 12. 2025, 13. 12. 2025)

V prostorách České besedy Vršac se konala výtvarná dílna v rámci projektu **Mozaika pro Český Banát**, který je finančně podpořen Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. Projekt je realizován od roku 2021 a jeho součástí je celá řada mozaikových realizací i výtvarných dílen pro děti i dospělé.

Dílnu připravily Alena Havlová a Tereza Stamenković Klepaček pod záštitou České školy Banát a České besedy Vršac. Tentokrát byla dílna věnována dětem a tvorbě jednoduchých mozaik, které mohou posloužit jako vánoční dárek pro blízké.

Podobná dílna byla realizována také na Základní škole Žarka Zrenjanina v Bele Crkvi. Zde byla použita technika tzv. *soft mozaiky*, při níž jsou mozaikové dílky vyrobeny z měkkého pěnového materiálu. Tato technika je vhodná zejména pro práci s menšími dětmi a osobami se zdravotním omezením.

Svatá Lucie v srbském Banátu (13. - 20. 12. 2024)

Tradice sv. Lucie v srbském Banátu byla dlouhá léta zastíněna svatým Mikulášem. Nyní se už po druhé mezi krajaný vrátila a přinesla dětem radost, světlo i nové zážitky.

V srbském Banátu se už druhým rokem slaví svátek svaté Lucie tak trochu po našem. O této tradici sice někteří krajané věděli – podobně jako o Barborkách či svatém Martinovi – ale dlouhá léta ji zastínil svatý Mikuláš, který každoročně nosí balíčky plné sladkostí a dalších dobrot do českých besed, škol a domů dětí, kde se vyučuje čeština.

I v minulém roce se vše opět točilo hlavně kolem svatého Mikuláše. Děti si pro něj chystaly písničky a básničky, všude se očekával jeho příchod. Zájem o návštěvu majestátního biskupa, který má rád děti, někdy přichází i s čertem a andělem, ale vždy s dárečky, byl obrovský. Stalo se proto, že měl přijít v jeden den na několik míst ve stejnou dobu. Nastala nečekaná kolize a také balíčky pro děti se nějak pomíchaly – někde přebývaly, jinde naopak chyběly.

Nakonec vše dopadlo ke spokojenosti všech a krajané se díky této zkušenosti domluvili, že rádi přivítají i další světce, kteří ožíví české tradice a přinesou radost především dětem. Na Barborky už bylo trochu pozdě, ale pozvání přijala svatá Lucie.

Všichni vědí, že Lucie kontroluje, zda je doma uklizeno, nepředě se a děti nezlobí. Zároveň je známo, že přináší světlo, připomíná blížící se Vánoce a pro děti má vždy připravené překvapení. Lucie doslova zazářila – navštívila několik českých besed i mateřskou školu a všude přinesla světlo: svým úsměvem, světélkujícím věncem na hlavě i výtvarnými aktivitami. Tvořily se lampičky, rozsvěcovaly fosforové tvary a zdobily perníčky ve tvaru hvězdy.

Na závěr setkání, během něhož se děti mnoho dozvěděly o svaté Lucii a rozšířily si slovní zásobu na téma světlo a vše, co s ním souvisí, dostaly ovoce, hvězdné perníčky i fosforové ozdoby. Všichni mají radost, že je tato tradice znovu obnovena a že svatý Mikuláš už není na rozdávání předvánočních radostí a překvapení v Banátu sám.

**Světélkující
věnec,
hvězdné
perníčky
a radost dětí:
Banátská
Lucie**

**Radio Prague
International**
Czech Radio

Krajanský postcrossing a vánoční dílna v České besedě Gaj a v mateřské škole v Kruščici (14. 12. 2025, 18. 12. 2025)

Třetí adventní neděli jsme oslavili výtvarnou dílnou ve spolupráci s Českou besedou Gaj. Setkání bylo věnováno tvoření, přátelskému setkávání dětí i dospělých a také krajanskému postcrossingu.

Pro dílnu jsme využili pohlednice s českými motivy – reálie, pohádkové náměty, texty či fotografie míst v Banátu s vazbou na české krajany, stejně jako vlastnoručně vyrobená přání. Postcrossing podpořilo Vydavatelství Oblak z České republiky, které nám darovalo krásné pohlednice s českými motivy ve formě omalovánek. Z finanční podpory Ministerstva zahraničních věcí jsme mohli zakoupit poštovní známky, obálky i materiál pro tvorbu kreativních pohlednic a vánočních pozdravů.

Krajanský postcrossing se ukázal jako velmi vhodné téma pro vánoční výtvarné dílny, do nichž se s nadšením zapojují děti i dospělí. Děkujeme všem dětem, hostům i členům besedy za společně strávený krásný čas. Podobnou dílnu jsme realizovali také v mateřské škole v Kruščici za účasti rodičů.

Výtvarné dílny v mateřské škole v Kruščici

Vánoční koncert hudební školy Josifa Marinkoviče Vršac v organizaci České besedy Vršac (15. 12. 2025)

Vánoční koncert uspořádala Česká beseda Vršac za podpory Ministerstva zahraničních věcí České republiky a Kulturního centra Vršac.

Na koncertu se představila Hudební škola Josifa Marinkoviče z Vršce. Zazněla mimo jiné píseň Karla Svobody *Tři oříšky pro Popelku* a hlavní část programu připravili studenti jazzové sekce. Koncert se konal v Centru Millenium.

Akce se zúčastnil velvyslanec Jan Bondy, zástupci místních institucí, krajané i další hosté. Děkujeme všem, kteří svou přítomností přispěli k tomuto výjimečnému večeru plnému hudby a vánoční atmosféry.

Štědrý večer v kostele svatého Václava v Kruščici (24. 12. 2025)

V kostele svatého Václava v Kruščici byla na Štědrý večer sloužena půlnoční mše svatá. Zaznělo evangelium o narození Ježíše Krista a byly zpívány české vánoční písně, mimo jiné skladby Jakuba Jana Ryby z *České mše vánoční*, dále *Tichá noc*, *Nesem vám noviny* a další.

Po skončení mše byl krajanům předán dar do každé rodiny – český katolický kalendář věnovaný Domem zahraniční spolupráce. Program poté pokračoval v České besedě Kruščice v příjemné atmosféře provoněné punčem a vánočním cukrovím.

Členové České besedy Kruščice srdečně děkují paní doktorce Vlachové za krásné kalendáře, které budou rodinám připomínat tento sváteční večer po celý rok 2026.

Fotbal - Abliánští si z vánočního derby odnesli osmnáct dárečků (27. 12. 2025)

Druhé vánoční banátské derby nabídlo v sobotu 27. prosince atraktivní a gólově bohatou podívanou. V kruščické sportovní hale se v malém fotbale s pěti hráči v poli utkali fotbalisté FK Ablian Česko Selo a FK Gernik.

Už od úvodního hvizdu bylo patrné, že tempo zápasu budou udávat hosté z Gerniku. Mladý a rychlý tým postupně rozebral obranu domácích, kteří nastoupili převážně v sestavě veteránské ligy. Gerničtí diktovali hru, trestali chyby soupeře a s přehledem navyšovali skóre.

Domácí se sice snažili o korekci výsledku, na rozjetého soupeře však nestačili. Gernik nakonec zvítězil vysoko 18:5 a suverénním výkonem oplatil domácím porážku z minulého ročníku. Nově vznikající vánoční tradice tak má zatím vyrovnanou bilanci a o tom, kdo získá pomyslnou převahu, rozhodne až příští rok.

Po skončení přátelského utkání se hráči i funkcionáři obou klubů sešli v Českém domě v Kruščici, kde v přátelské atmosféře zhodnotili zápas a domluvili další spolupráci do nadcházející sezony.

Chorvatsko, Daruvar

Menšinové bohatství ve Veliké Pisanici

Tereza Vlček Klímová

V sobotu 7. prosince se v obci Veliká Pisanica, která je známá pro silnou a aktivně působící maďarskou menšinu, konal slavnostní kulturně-umělecký program s názvem Pokažimo bogatstvo nacionalnih manjina neboli Ukažme bohatství národnostních menšin, který byl spojen s odhalením nově obnoveného maďarského kříže. Akce nabídla prostor jak pro setkání národnostních menšin, tak i pro připomenutí jejich tradic a vzájemné sdílení kulturní rozmanitosti.

Program připravila Maďarská menšinová rada Bjelovarsko-bilogorského kraje ve spolupráci se Spolkem Maďarů Pisanica. Po slavnostním odhalení kříže následovala kulturní část programu, která se odehrávala v místním společenském domě a patřila především dětem a mladým účinkujícím z řad národnostních menšin. Vedle maďarských a srbských souborů se s velkým úspěchem představila také naše dětská skupina Korálky z České besedy Daruvarský Brestov, která se svým vystoupením s folklorními i moderními tanci sklidila velký potlesk. Mladí tanečníci připomněli, jak důležitou roli hrají krajanské spolky v uchovávaní kulturní identity.

Celé slavnostní odpoledne se neslo v přátelské atmosféře, ve znamení respektu, spolupráce a radosti ze společného setkání. A protože děti vystupovaly v období mikulášských nadílek, čekaly na ně na závěr dárky jako poděkování za jejich krásná vystoupení a nasazení. Dárky jim však nenadělil Mikuláš, ale pravý maďarský rytíř Franjo z rodu Farkašů.

Společně tvoříme vánoční kouzlo

Český národní dům v Daruvaru se v pondělí 9. prosince proměnil v místo plné dětského smíchu, tónů vánočních koled a vůně blížících se Vánoc. Společně s Českou besedou Daruvar a její místopředsedkyní Jitkou Janotovou Doležalovou jsme s kolegyní Ilonou Kirchnerovou uspořádaly tvůrčí dílnu *Společně tvoříme vánoční kouzlo*, která se i letos setkala s velkým zájmem dětí i dospělých. Do sálu postupně přicházely celé rodiny. Děti byly plné očekávání a jejich rodiče i prarodiče se těšili na společně strávený čas plný tvořivosti a vánoční nálady.

Na malé i velké návštěvníky čekala pestrá nabídka kreativních stanovišť, kde si mohli vlastnoručně vyrobit vánoční ozdoby i drobné dárky. Pod rukama návštěvníků tak vznikaly svícný, stromečky z různých materiálů, andílci z kartonu, papírové hvězdičky, vánoční taštičky. Tyto krásné dekorace později ozdobily domovy nebo se staly milým dárkem pod stromečkem. Děti se s nadšením střídaly u jednotlivých stanovišť, zkoušely nové techniky, pomáhaly si navzájem a s radostí sledovaly, jak se z obyčejného papíru, vlny či špejlí rodí něco výjimečného. Tvořilo se s velkým nasazením až do posledního kousku materiálu – ubýval papír, lepidlo i ozdoby, ale radost a dobrá nálada ne.

Kdo si chtěl na chvíli odpočinout od tvoření, mohl se zahřát teplým čajem nebo kakaem, či jen tak posedět a pozorovat ruch kolem sebe. Velký úspěch měl také vánoční fotokoutek se stromečkem, perníkovými panáčky a sáněmi, odkud si děti i dospělí odnášeli nejen fotografie, ale i krásné vzpomínky.

Celým odpolednem se nesla příjemná předvánoční nálada a spokojené úsměvy dětí, které si své výrobky pečlivě ukládaly do tašek, i pozitivní ohlasy rodičů byly tou nejhezčí odměnou pro nás, organizátory.

Tvůrčí dílna Společně tvoříme vánoční kouzlo se tak stala nejen místem tvoření, ale především setkáním plným pohody, sdílení a připomínkou toho, že Vánoce nejsou jen o dárcích, ale hlavně o společně strávených chvílích.

Sladká výuka češtiny na ZŠ Sirač

V předvánočním čase se Základní školou Sirač linula všemi oblíbená vůně čerstvě napečených perníčků. Žáci, kteří se učí češtinu jako výběrový předmět, se seznámili s českými vánočními zvyky a vyzkoušeli si jednu z nejoblíbenějších tradic – zdobení perníčků.

Nejdříve děti obohatily svou slovní zásobu o nová slovíčka z receptu na tuto lahodnou vánoční pochoutku a samy si také připravily cukrovou polevu. Pak už

mohly pustit uzdu fantazii a tvořivosti. Během chvíle se perníčky pod jejich rukama proměnily v originální výtvary, každý s vlastním nápadem a stylem.

Na závěr proběhla soutěž o nejoriginálnější a nejhezčí perníček, kdy o vítězi rozhodli sami žáci. Každý mohl ocenit kreativitu kamarádů a společně si tak všichni užili radost z tvoření.

Tato výuka spojila učení s praktickým zážitkem – děti se nejen naučily nová slovíčka, ale také zažily kousek české vánoční atmosféry. Domů si odnesly své perníčky a pěkné vzpomínky na společně strávené chvíle.

Daruvar, Chorvatsko

Geminidy na Petrově vrchu

Ilona Kirchnerová

Několikrát do roka můžeme vidět i pouhým okem meteorické roje. Nejznámějším z nich jsou pravděpodobně Perseidy, lidově známé jako "**slzy svatého Vavřince**", protože jich můžeme nejvíce vidět právě na den mučednické smrti světce, tj. 10. srpna. My jsme si ale vybrali k pozorování roj, který je každoročně nejvíce vidět kolem 13. a 14. prosince a jehož radiant se nachází v souhvězdí Blíženců, a to **Geminidy**.

Pozorování Geminid na nočním nebi iniciovala učitelka **Jitka Jílková** z Centra Rudolfa Steinera a ke spolupráci přizvala odbornici na slovo vzatou, učitelku Technické školy Daruvar a představitelku **Mezinárodní organizace pro ochranu temného nebe (IDA) Dunju Županić**, která všem zúčastněným poutavě vyprávěla nejen o Geminidách, ale o vesmíru jako takovém, o parcích temného nebe po celém světě, o tom, jak vzniká světelný smog a proč je škodlivý.

Dobrodružných duší, které neváhaly vystoupat i v neproniknutelné mlze na Petrův vrch do Planinárského domu, který nám laskavě propůjčilo ke konání akce **Planinarsko društvo „Petrov Vrh“**, se sešlo kolem 20. Dospělí i děti z Horního Daruvaru, Dolan i Daruvaru doufali, že se mlhy rozplynou a bude vidět toužebně očekávané padající meteory a čas si krátili plněním úkolů a hraním her samozřejmě s vesmírnou tematikou, které jsme připravili společně s mým partnerem **Martinem Vojtěchem** a již zmíněnou **Jitkou Jílkovou**.

Nejprve si všichni namalovali souhvězdí Blíženců, které bylo pro ten večer v hlavní roli, potom jsme si zopakovali na modelu Sluneční soustavy všechny planety – jak jsou velké, v jakém pořadí se pohybují vesmírem a jaké mají zvláštní vlastnosti. Naučili jsme se jejich názvy také v češtině. Nakonec jsme si ještě vyzkoušeli postřeh a paměť pomocí tzv. „Kimovy hry“. Hraje se tak, že se na předem určenou dobu (např. na 20 s) hráčům ukážou předměty (nebo obrázky), pak se zakryjí a hráč musí vyjmenovat, co všechno viděl. Hru lze samozřejmě přizpůsobit pro různá témata, a tak bylo možné nahlédnout do vesmíru, ve kterém pluly nejen satelity a vesmírný odpad, ale třeba také mimozemšťan (viz foto).

Čas ubíhal nejen při hře, ale i při konzumaci palačinek, svaženého vína a jiných dobrot, které jsme si s sebou přinesli, a nakonec se přiblížila desátá hodina a neuvěřitelné se stalo skutkem. Mlha se přece jen kolem desáté na okamžik stáhla do nižších míst a my jsme po vystoupení po sjezdovce na Petrově vrchu uviděli tolik očekávané Geminidy. Zážitek to tedy byl vsutku jedinečný a radostné výkřiky nebraly konce. Vše bylo o to kouzelnější, že při sestupu ze sjezdovky už

byla mlha opravdu všude. Domů jsme dojeli krokem, ale veselí a šťastní, a hlavně odhodlaní celou akci opakovat příští rok znovu.

Na závěr patří ještě jednou velký dík **Jitce Jílkové** a **Dunje Županić**, že celou akci iniciovaly a organizovaly, členům **Planinarského družstva „Petrov vrh“**, že nám poskytly prostory pro čekání a hry, a také všem, kteří neváhali přijít a nenechali se odradit ani hustou mlhou. A především děkujeme Tobě, vesmíre, že jsme mohli být při tom.

Chorvatsko, Bjelovar, Daruvar, Kaptol, Lipovlany

Mikulášování (a jeden Děda Mráz navrch)

Ilona Kirchnerová a Tereza Vlček Klímová

Prosinec je bezesporu na celém světě měsíc plný tradic, zvyků a obyčejů, na které se těší děti i dospělí. Jistě bychom se shodli napříč naším učitelským krajansko-lektorským sborem, že je zajímavé sledovat, jak se která tradice udržela v konkrétních krajanských komunitách ve světě a také to, kdo kde naděluje dárky společně s naším Ježíškem a nebo místo něho. Nejčastějším svatým, který se objevuje v mnoha křesťanských kulturách, je určitě svatý Mikuláš (svatý Nikola), ale troufám si říci, že málokde sebou na pochůzky bere také anděla a čerta tak, jak je tomu v české tradici.

Mikuláš je českým krajanům v Chorvatsku tedy dobře znám, a dokonce si někteří pamatují, že chodíval i s čertem a andělem. Čert byl ale posléze poslán zpátky do pekla, protože jeho představitelé několikrát neodhadli míru strašení a děti se bály opravdu hodně. Když se ale za čerta převléknou česká učitelka **Ilona Kirchnerová**, učitelka dějepisu **Miroslava Veltruská**, novinářka z časopisu Jednota **Michaela Bubeníčková** a nebo student z programu Erasmus **Matěj Johánek**, nemůže to být zase až tak děsivá podívaná.

A tak se i stalo v tomto školním roce (v termínech 3. 12., 5. 12. a 8. 12.), kdy jsme v různých "hereckých" sestavách navštívili postupně žáky prvního i druhé stupně navštěvující hodiny češtiny v **I. základní škole v Bjelovaru**, všechna oddělení **České mateřské školky Ferdý Mravence v Daruvaru**, žáky prvního stupně **České základní školy Jana Amose Komenského v Daruvaru** a děti z **České besedy Kaptol a České besedy Lipovlany**. Protože je občas potřeba prověřit i to, jestli byli hodní dospělí, mrkli jsme se také do **Svazu Čechů v Republice Chorvatsko** a do nakladatelství a vydavatelství **Jednota**. Role Mikuláše se stejně jako v minulém roce zhostil **Martin Vojtěch** a nejkrásnějším a nejhodnějším andělem, který držel všechny čerty na uzdě, byla, také již tradičně, **Tereza Vlček Klímová**.

Děti recitovaly, zpívaly, některé se bály, některé byly statečné, ale rozhodně můžeme s čistým svědomím říci, že si to všechny užily, a ať už to s jejich chováním během roku bylo jakékoli, balíčky plné sladkostí dostaly všechny. A tak slibujeme, že příští rok se Mikuláš, čerti i anděl namažou francovkou, protáhnou nohy, kopyta a křídla a vyrazí na pochůzku zase!

P. S.: A jak to bylo s Dědou Mrázem? Ten se objevil v červeném kostýmu a v podání **Martina Vojtěcha** v rámci předvánočního večírku v České besedě Horní Daruvar. Tam je prostě zase tradice jiná a dárky nosí dětem on. Podrobnosti v další zprávičce.

Obrázek 1: I. Osnovna škola Bjelovar

Obrázek 3: ČB Kaptol

2: ČB Kaptol

Obrázek 4: ČB Lipovlany

Obrázek 7: Česká mateřská škola Ferdy mravence

Obrázek 8: Česká mateřská škola Ferdy mravence

Chorvatsko, Daruvar, Hercegovac, Končeniće

Půjdem spolu do Betléma

Ilona Kirchnerová

Každý rok, když se blíží Vánoce, kladu si otázku, jak toto téma kreativně a nově zpracovat. My učitelé se jistě všichni shodneme na tom, že to není nic lehkého – tradice a zvyky jsou stále stejné, děti z českých komunit už si vyzkoušely leccos, koledy už zazpívat taky umíme, takže co ještě?

V letošním roce jsme měla štěstí. Náhoda tomu chtěla, že se mi do rukou dostalo asi deset výtisků tradičního papírového betlému Josefa Lady a shodou okolností jsem při hledání koledy ***Půjdem spolu do Betléma*** narazila na jeden z dílů večerníčku ***Bubáci a hastrmani*** s názvem ***Vašíkova cesta do Betléma*** a nápad byl na světě. Je tedy pravda, že jsme několik večerů strávili s mým partnerem ***Martinem Vojtěchem*** vystřihováním, abychom dětem ve škole usnadnili práci, ale odměnou mi byly kouzelné dvouhodinovky s dětmi z obou prvních tříd ***České základní školy Jana Amose Komenského v Daruvaru***, obou tříd prvního stupně z ***České základní školy Josipa Ružičky v Končenicí*** a dětí navštěvujících hodiny češtiny v ***Základní škole Slavka Kolara v Hercegovci***.

Jak tedy vypadala výuka? Nejprve jsme si zopakovali vánoční zvyky české i chorvatské a došli k tomu, že u nás se mj. staví malé modely jesliček, ve kterých se narodil Ježíšek. Potom jsme si pustili právě onen vánoční díl večerníčku, který vznikl podle knížky Josefa Lady, kde se hlavní hrdina Vašík vlivem kouzla zmenší, ocitne se v ožvlém Ladově betlémě a společně s ostatními figurkami nese Ježíškovi dárky. V pohádce jsou také znovu vidět nejrůznější vánoční zvyky.

Následně jsem dětem ukázala, že mám v krabici ten stejný betlém, který jsme viděli právě v pohádce. Už to samo o sobě bylo pro některé děti docela

dostačující kouzlo. Vytahovali jsme jednotlivé figurky, lepili jim kartonové podstavce a povídali si o tom, koho vidíme a co nese.

Pak ovšem přišlo to hlavní – díky kouzlu, které samozřejmě umím jenom já, jsme se všichni zmenšili a mohli jsme tak odnést dárek Ježíškovi stejně jako malý Vašík v pohádce. A tak se stalo, že o letošních Vánocích Ježíšek kromě tradičního beránka veselého, mlíčka, by kvetla jeho líčka, nebo kadidla a myrhy dostal taky kolo, bagr, plyšového medvěda, lego nebo taky dupačky a dudlík a samozřejmě Playstation. A nakonec došlo i na zpívání koledy, která dala celé akci název.

Naštěstí mi zbylo ještě několik betlémů i na příští rok, budeme mít také nové prvňáčky, takže zase „půjdem spolu do Betléma, dudlajdá“.

Daruvar, Chorvatsko

Šikovné ruce na Vánoce

Ilona Kirchnerová, Tereza Viček Klímová

Myslím, že mohu mluvit také za svoji kolegyni a spoluorganizátorku akce **Terezu Viček Klímovou**, že spolupráce s Českým oddělením Městské knihovny v Daruvaru nás opravdu baví. Ať už jsou to různé tematické přednášky a večery, nebo programy pro děti, či vědomostní kvízy a kurzy tvůrčího psaní, vždy je to zážitek pro organizátory i pro účastníky.

Vděčíme za to v nemalé míře také paní knihovnici **Emiliji Sedláčkové**, která nám pomáhá se vším, co v knihovně probíhá.

Nápad uspořádat něco jako jarmark tvorby vánočních ozdob a dekorací se zrodil před třemi lety a hned napoprvé vzbudila ohlas. Je pro nás proto potěšením, že tato akce s názvem **Šikovné ruce na Vánoce** se stala tradicí a letos 4. 12. se už potřetí sešly členky kreativních skupin z **českých besed Daruvar, Daruvarský Brestov, Garešnice, Horní Daruvar, Kaptol a Lipovec**, aby předvedly, co umí. A tak knihovnou zavoněl vánoční punč, rozezněly se koledy, vánoční stromeček se pomalu plnil ozdobami a advent mohl v klidu a míru začít.

Poselství této akce lze přenést i jako přání do nového roku:

„Bud'me i v novém roce kreativní a tvořiví.“

Chorvatsko, Horní Daruvar

Vánoční besídka, Betlémaření aneb Možná přijde i Děda Mráz

Ilona Kirchnerová

S Českou besedou Horní Daruvar spolupracuji v podstatě od začátku svého působení u krajanské komunity v Chorvatsku. Největší podíl na aktivitách v besedě mají děti, které dochází jednak na taneční kroužek, ale také do **divadelní skupiny HorDa**, kterou jsme založily společně s členkou besedy **Jitkou Jílkovou** a ve spolupráci s maminkami dětí nejen z Horního Daruvaru.

V minulém roce oslavila tato beseda 100 let svého působení, vyšla publikace k výročí besedy, kterou napsali novináři **Vlatka Daňeková** a **Mato Pejić**. Při sbírání materiálu, obcházení pamětníků a nejstarších členů besedy se na světlo světa vynořil starý zvyk, který se udržoval nejen v Horním Daruvaru, ale také v sousedních vesnicích v Lipovci a na Lipovci Majuru. O co šlo? Pamětníci vzpomínali, že na Štědrý večer se čtyři kluci z vesnice převlékli za pastýře, jeden za anděla a s maketou Betléma (většinou z papíru, dřeva a kukuřičných klasů), který byl vlastně i improvizovaná kasička, obcházeli katolické rodiny, koledovali a dostávali dobroty a peníze. Zachovala se dokonce i část textů, říkadel a koled, které pastýři a anděl recitovali a zpívali.

A tak se zrodil nápad oživit tento zvyk. Byla jsem oslovena, zda bych text doplnil, „vyčistila“, tj. citlivě aktualizovala a přidala české koledy a verše tam, kde chyběly. Vše jsem pak zakomponovala do malého vánočního představení, ve kterém si děti doma povídaly o vánočních tradicích a na závěr předvedli právě ono „betlémaření“. Toto představení jsme pak s nemalým úspěchem odehráli 20. 12. v rámci tradičního Vánočního večírku.

Záznam představení zde:

Někdy je zajímavé sledovat, jaké tradice se v multikulturních společenstvích zachovaly a promíchaly. A tak je klidně možné, aby na českém vánočním večírku české besedy nakonec dárky rozdával původně ruský/jugoslávský Děda Mráz, který vypadá trochu jako americký Santa Claus, přičemž v kostýmu je oblečen echt Čech **Martin Vojtěch**.

Původně bylo v plánu druhý den skutečně dostat zvyku a obejít s koledou vybrané domácnosti v Daruvaru. Tento úmysl bohužel zhatilo špatné počasí a onemocnění většiny pastýřů, a tak si ho ponecháváme jako výzvu do roku 2026.

